

MOKYTOJŲ REFLEKSIJA APIE TEMOS PLANĄ KAIP RENGIAMA NAUJIENA?

LIETUVIŲ KALBA IR LITERATŪRA.

Šios pamokos tema yra aktuali antrokams, nes gimnazistai per lietuvių pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą (PUPP) rašo straipsnį, o norėdami jam gerai pasiruošti turi išmanyti naujienos rengimo metodiką. Pamokos planą pavyko įgyvendinti per dvi pamokas, labai gražiai buvo galima palyginti literatūrinį ir žurnalistinį pasakojimą. Pasisekė pavyzdžių analizė, diskusija, kodėl vienas reiškinys tampa naujiena, o kitas — ne. Patiko, kad galima ugdyti mokinių atsakomybę ir ją akcentuoti per pamoką, mokiniai jautėsi atsakingi už tekstą, kurį kuria. Ne visiems pasisekė kuriant pasakojimą atsakyti į šiuos klausimus: *Kas? Ką? Kur? Kada? Kodėl?* Labai patiko pamokos plane pateikti priedai (žurnalistiniai pasakojimai). Buvo galima puikiai padiskutuoti su mokiniais, nes šioje klasėje yra mokinių, lankančių žurnalistų būrelį. Galima duoti kurti ne tik žurnalistinį pasakojimą, bet ir literatūrinį, mokinius skirstyti į grupes. Vertinimas gali būti pagal iš anksto sutartus kriterijus.

Kitoje gimnazijoje pamokos tema pasirodė reikalinga, aktuali 9 (II) klasės mokiniams. Metodinėje medžiagoje nurodomas 2 pamokų laikas, tačiau devintokams teko skirti 3. Pirmąją pamoką reikėjo laiko skirti teorinei medžiagai išsiaiškinti ir pakartoti tai, kas jau buvo mokiniams žinoma (naujiena rašoma jau 5 klasėje). Reikėtų temą sieti ne tik su 9 klasėje dėstomomis temomis, bet derinti ir su žemesnių klasių lietuvių kalbos kursu. Pamokoje teorinės medžiagos buvo pakankamai. Antrąją pamoką nemažai sugaišta padalomos medžiagos analizei, taip pat mokiniams skirta užduotis parašyti naujieną, kurią baigė namuose.

Užduočių padaloma medžiaga turi būti aktuali, nepasenusi. Taigi mokytojas turi nemažai padaryti pats. Skirti dvi lietuvių k. pamokas šiai temai ir neįvertinti rašto darbo būtų netikslinga. Kadangi lietuvių kalbos pamokoms svarbu ir rašto darbus aptarti, analizuoti pagal turinio, rašybos ir kitus kriterijus, tam reikėjo skirti dar vieną pamoką. Trečiąją pamoką mokiniai domėjosi vieni kitų parašytomis naujienomis, dirbo individualiai ir grupėse. Rašiniai parodė, kad mokiniai suprato pamokos medžiagą.

1. Skirta daug pamokų (per savaitę vedamos 4 pamokos).
2. Nemažai laiko sugaišta renkant papildomą padalomąją medžiagą (ji turi būti susijusi su laiko aktualijomis).

Buvo įdomu išbandyti, bet tokia tema *Kaip rengiama naujiena?* galėtų būti nagrinėjama per pasirenkamojo dalyko ar žurnalistų būrelio užsiėmimą.

Dar vienoje gimnazijoje šios temos planą mokytoja pritaikė antrokams ir truputį trumpino, kad tilptų į vieną pamoką vietoj siūlomų dviejų, nes pamokos vyko greitai ir gerai dirbančioje klasėje. Pavyko rasti žurnalistinio ir literatūrinio pasakojimo panašumus ir skirtumus dirbant pagal 2 veiklos lapą. Labai įdomių žinučių mokiniai pateikė pagal „Eglę žalčių karalienę“ kaip naujieną. Kūrybinę užduotį gavo atlikti namie. Sudėtingiau buvo pritaikyti metodą „Skaitymas ieškant prasmės“, galbūt todėl, kad jie buvo išsiblaškę, o ši užduotis – viena rimtesnių.

Pamokų planai kiek per platūs dirbant su gabiais ir motyvuotais vaikais, bet vidutinių gebėjimų, mokytojos manymu, labai geri. Pamoką ji vedė neintegruotą su kitais mokomaisiais dalykais.

Kitos gimnazijos dar viena lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja pažymi, kad ši tema buvo aktuali antrokams, nes klasėje jau seniau buvo kalbėta apie tai, kaip viena žinia tampa sensacija, o kita neturi praktiškai jokio atgarsio. Buvo ieškota priežasčių, kas tai lemia. Pavyko įgyvendinti temos planą, nes buvo pasirinkta ilgalaikių namų darbų forma. Taigi mokymosi veikloms buvo pakankamai laiko. Pavyko mokinius suorganizuoti grupiniam darbui, tinkamai atsirinkti pateiktą viešąją informaciją. Buvo įgyvendintas pamokos uždavinys, didelių problemų nebuvo. Tik kilo diskusija, ar visos pristatytos žinios gali būti vadinamos naujienomis. Būtų galima naudoti daugiau mokymo(-si) būdų. Plačiau pakalbėti apie tai, kas yra naujiena, pateikti daugiau teorinių žinių. Užduotis grupėms galima labiau sukonkretinti. Vertinimas galėtų būti ne tik kaupiamasis, bet pažymiai.

LIETUVIŲ KALBA IR MEDIJŲ RAŠTINGUMO MODULIS.

Direktorės pavaduotoja ugdymui parengė modulio programą, vieną etapą skirdama medijoms. Tai nėra „grynos“ pamokos, tik integravimas, pritaikant pamokos temą, pajvairinant mokomąją medžiagą. Antrai gimnazijos klasei vyko ciklas *Noriu pranešti apie save, klasę, mokyklą*. Tema mokiniams aktuali, nes naujienos – kasdienybės dalis. Skirtos trys pamokos, naudojant ne visos pamokos laiką, bet jos dalis. Priežastys: 1. Kiekvienas turime dalyko programą. 2. Mokiniai ne itin domisi medijomis. 3. Papildomas laikas pasiruošimui.

Planas adaptuotas klasei, pajvairinant dalyko gilesnio supratimo užduotimis. Mokinius suintrigavo kūrybinė užduotis. Jie, pabendravę su pasirinktu klasės draugu, išsiaiškinę, kas įdomaus ir neįprasto įvyko gyvenime per atostogas, kūrė naujieną. Kitą pamoką iš žiniasklaidos išsirinko naujieną, kurią pristatė klasei argumentuodami „už“ ir „prieš“. Atsakydami į klausimą, kodėl vieni reiškiniai tampa naujiena, o kiti – ne, mokiniai džiaugėsi galėdami išsakyti savo nuomonę. Parinkti mokinius įtikinantys, su kasdieniu gyvenimu susieti pavyzdžiai. Puiku, kad pateikti *veiklos lapai*, tačiau dauginimas, t.y. kopijavimas – tai papildomos sąnaudos. Svarbiausia problema – mokymo(-si) aplinka. Nebuvo galimybės dirbti kompiuteriais, nes kabinete jų tik vienas. Per maža erdvės. Idealu

nebus, nes neturime kompiuterių, kad nors mokinių grupei tektų vienas. Užduotys puikios, tačiau, kaip ir visa kita, reikalauja pritaikymo. Pasiekimų vertinimas rekomenduojamas tik kaupiamuoju balu.